

ABDULLAH IBN AHMED
EL-HUVEJLI

ISLAMI IMANI

DHE ADHURIME TJERA

Islami dhe shtyllat e tij

الإسلام وأركانه

< Shqip – Albanian – ألباني >

Abdullah Ahmed El-Huvejl

عبد الله بن أحمد الحويل

Përktheu: Jusuf Kastrati

ترجمة: يوسف كاستراتي

ISLAMI DHE SHTYLLAT E TIJ

Përkufizimi gjuhësor i fjalës *Islam*:

Fjala *Islam* (الإسلام) gjuhësisht domethënë *nënshtrim, dorëzim dhe përulje*.

Përkufizimi fetar i fjalës *Islam*:

Islam në terminologjinë fetare domethënë: “*Dorëzim ndaj Allahut me Teuhid, nënshtrim në bindje ndaj Tij dhe largim nga shirku dhe ithtarët e tij*”.

Islami në kuptimin e përgjithshëm dhe në kuptimin e veçantë:

- a. Islami në kuptimin e përgjithshëm domethënë: “Adhurimi ndaj Allahut nëpërmjet asaj që Ai e ka ligjësuar që nga dërgimi i pejgamberëve deri në Kijamet”.
- b. Islami në kuptimin e veçantë është ajo me të cilën ka ardhur Muhamedi ﷺ.

SHTYLLAT E ISLAMIT**Shtyllat e Islamit janë pesë:**

1. Dëshmia se nuk ka të adhuruar me të drejtë përveç Allahut dhe se Muhamedi është i Dërguari i Allahut.
2. Falja e namazit.
3. Dhënia e zekatit (lëmoshës së detyrueshme).
4. Agjërimi i ramazanit.
5. Kryerja e haxhit, për atë që ka mundësi.

Shtyllat e Islamit janë dy llojesh:

- a. Shtylla pa të cilat nuk mund të qëndrojë Islami, ndryshe quhen “shtylla thelbësore”, të cilat janë:
 1. Dëshmia se nuk ka të adhuruar me të drejtë përveç Allahut dhe se Muhamedi është i Dërguari i Allahut.
 2. Falja e namazit.
- b. Shtylla pa të cilat nuk mund të plotësohet Islami, ndryshe quhen “shtylla plotësuese”, të cilat janë:

1. Dhënia e zekatit (lëmoshës së detyrueshme).
2. Agjërimi i ramazanit.
3. Kryerja e haxhit, për atë që ka mundësi.

Argumenti për shtyllat e Islamit:

Thënia e të Dërguarit të Allahut ﷺ: *"Islami është ndërtuar mbi pesë shtylla: Dëshmia se nuk ka të adhuruar me të drejtë përveç Allahut dhe se Muhamedi është i Dërguari i Tij, pastaj falja e namazit, dhënia e zekatit, agjërimi i ramazanit dhe kryerja e haxhit."* [Muslimi].

Imani dhe shtyllat e tij

الإيمان وأركانه

< Shqip – Albanian – ألباني >

Abdullah Ahmed El-Huvejl

عبد الله بن أحمد الحويل

Përktheu: Jusuf Kastrati

ترجمة: يوسف كاستراتي

IMANI DHE SHTYLLAT E TIJ

Përkufizimi gjuhësor i fjalës “Iman”:

Fjala *Iman* (الإيمان) gjuhësisht domethënë *vërtetim* dhe *pranim*.

Përkufizimi imanit sipas pasuesve të sunetit dhe xhematit është:

- a. besim me zemër,
- b. shqiptim me gjuhë,
- c. veprim me gjymtyrë,
- d. shtohet me bindje ndaj Zotit, dhe
- e. pakësohet me mëkatim ndaj Tij.

SHTYLLAT E IMANIT

Shtyllat e imanit janë gjashtë:

1. Besimi në Allahun.
2. Besimi në melekë.
3. Besimi në Librat e Allahut.
4. Besimi në të dërguarit e Allahut.
5. Besimi në Ditën e Gjykimit.
6. Besimi në kader (caktimin e Allahut).

1. Besimi në Allahun përfshin katër çështje:

- a. Besimi në ekzistimin e Allahut.
- b. Besimi se Ai është Zoti dhe Sunduesi.
- c. Besimi se vetëm Ai meriton adhurimin.
- d. Besimi në emrat dhe cilësitë e Tij.

2. Besimi në melekë përfshin katër çështje:

- a. Besimi në ekzistimin e melekëve.
- b. Besimi në melekët që i njohim me emra, sikurse Xhibrili, dhe besimi në mënyrë të përgjithshme në melekët që nuk ua dimë emrat.
- c. Besimi në cilësitë e tyre që i dimë.

d. Besimi në veprat e tyre që i dimë, të cilat i bëjnë me urdhrin e Allahut.

3. Besimi në Librat e zbritur përfshin katër çështje:

- a. Besimi se ata janë vërtet të zbritur nga Allahu.
- b. Besimi në emrat e librave që i njohim me emra, siç janë Kurani, Teurati dhe Inxhili.
- c. Besimi i tregimeve që thuhet në këta libra, sikurse tregimet e Kuranit dhe tregimet e pashtrembëruara të Librave të mëparshëm, të cilat janë përcjellë në shëriatin tonë.
- d. Besimi në normat e pashfuqizuara të këtyre Librave dhe po ashtu pajtimi me to dhe dorëzimi ndaj tyre, pa marrë parasysh a e dimë urtësinë a jo dhe besimi se Kurani ka shfuqizuar të gjithë Librat e mëparshëm.

4. Besimi në të dërguarit e Allahut përfshin katër çështje:

- a. Besimi se ata janë vërtet të dërguar nga Allahu dhe se kushdo që e mohon ndonjë të dërguar është sikur t'i mohonte të gjithë të dërguarit.
- b. Besimi me emra në ata të dërguar që përmenden me emra, siç janë: Muhamedi, Ibrahim, Musai, Isai, Nuhu e kështu me radhë (paqja dhe bekimi i Allahut qofshin mbi ta).
- c. Besimi në lajmërimet e tyre autentike.
- d. Zbatimi i kushtetutës së pejgamberit të dërguar te ne, që është Muhamedi, vula e pejgamberëve, i cili është i dërguar te të gjithë njerëzit.

5. Besimi në Ditën e Gjykimit përfshin tri çështje:

- a. Besimi në ringjallje.
- b. Besimi në llogaridhënie dhe shpërblim.
- c. Besimi në Xhenet dhe Xhehenem.

Besimi në Ditën e Gjykimit përfshin gjithashtu besimin në çdo gjë që do të ndodhë pas vdekjes, ku bëjnë pjesë edhe sprovat e varrit dhe ndëshkimi e shpërblimi në varr.

6. Besimi në kader përfshin katër çështje:

- a. Besimi se Allahu e ka ditur çdo gjë në mënyrë të hollësishme.
- b. Besimi se Allahu e ka shkruar këtë në "Pllakën e Ruajtur" që në arabisht quhet "El-Leuh el-Mahfudh" (اللوح المحفوظ).
- c. Besimi se asgjë nuk ekziston pa vullnetin e Allahut të Madhërishëm.

d. Besimi se çdo gjë që ekziston është krijuar nga Allahu, duke përfshirë qeniet, cilësitë dhe lëvizjet e tyre.

Argumenti për gjashtë shtyllat e imanit:

1. Thënia e Allahut:

﴿لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ﴾

﴿Mirësia nuk është të kthyerit e fytyrës suaj nga lindja dhe perëndimi, por mirësia është (cilësi) e atij që beson Allahun, Ditën e Fundit, engjëjt, Librin dhe profetët.﴾¹

2. Gjithashtu edhe thënia e Allahut:

﴿إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ﴾

﴿Vërtet, Ne çdo gjë e kemi krijuar me kader (masë të paracaktuar).﴾²

3. Argument nga suneti e kemi hadithin e Xhibrilit, kur e pyeti Xhibrili ﷺ Pejgamberin ﷺ, duke thënë: *"Më trego për imanin."* Ai tha: *"Imani është të besosh Allahun, melekët e Tij, librat e Tij, të dërguarit e Tij, Ditën e Gjykimit dhe të besosh se Allahu ka caktuar çdo gjë, qoftë e mirë a e keqe."*³

¹ Sureja el-bekare, 177.

² Sureja el-kamer, 49.

³ Muslimi.

Mbështetja

التوكل

< Shqip – Albanian – ألباني >

Abdullah Ahmed El-Huvejl

عبد الله بن أحمد الحويل

Përktheu: Jusuf Kastrati

ترجمة: يوسف كاستراتي

MBËSHTETJA

Përkufizimi:

Fjala arabe *teuekkul* (تَوَكَّل) në shqip domethënë *mbështetje*.

Në terminologjinë fetare *teuekkul* quajmë *mbështetjen e zemrës vetëm në Allahun e Lartësuar*.

Mbështetja shariatike:

Ky lloj i mbështetjes përfshin tri çështje:

1. Mbështetja e sigurtë dhe e vërtetë në Allahun.
2. Besimi i paluhatshëm në Allahun dhe bindja se çdo çështje është në dorë të Allahut.
3. Marrja e shkaqeve të lejuara.

Llojet e mbështetjes:**1. Mbështetje që është ibadet (تَوَكَّل عِبَادَة):**

Kjo është mbështetja vetëm në Allahun, i Cili nuk ka ortak.

2. Mbështetje që është shirk (تَوَكَّل شَرِك):

Këtu hyn mbështetja në dikë tjetër pos Allahut në ato gjëra që janë të veçanta për Allahun dhe po ashtu mbështetja e plotë ose e pjesshme në shkaqe.

3. Mbështetje që është autorizim (تَوَكَّل تَوْكِيل):

Kjo është kur e autorizon një person për ta bërë ndonjë punë në vend tëndin dhe ai ka mundësi ta bëjë atë. Kjo mbështetje është e lejuar.

Dallimi ndërmjet mbështetjes dhe autorizimit:

Mbështetja është punë e fshehtë e zemrës, kurse autorizimi është punë e dukshme.

Argumenti për mbështetjen është fjala e Allahut:

﴿وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾

﴿Në qoftë se jeni besimtarë, atëherë mbështetuni tek Allahu!﴾¹

¹ Sureja el-maide, 23.

Shpresa

الرجاء

< Shqip – Albanian – ألباني >

Abdullah Ahmed El-Huvejl

عبد الله بن أحمد الحويل

Përktheu: Jusuf Kastrati

ترجمة: يوسف كاستراتي

SHPRESA

Përkufizimi:

Fjala arabe *raxha'* (رجاء) në shqip domethënë *shpresë*. *Shpresë* është pritja e diçkaje të dashur dhe lakmia në të.

Llojet e shpresës:

1. Shpresa që është ibadet (رجاء عبادة):

Kjo është shpresa vetëm në Allahun, i Cili nuk ka ortak.

Kjo shpresë ndahet në dy lloje:

a. Shpresë e lavdëruar:

Kjo është shpresa e shoqëruar me punë dhe bindje ndaj Allahut.

b. Shpresë e përbuzur:

Kjo është shpresa që nuk është e shoqëruar me punë. Kjo shpresë është vetëmashttrim.

2. Shpresa që është shirk (رجاء شرك):

Kjo është shpresa në dikë tjetër pos Allahut për gjërat që mund t'i bëjë vetëm Allahu.

3. Shpresa e natyrshme (رجاء طبيعي):

Kur shpreson diçka nga një person, i cili mund ta bëjë atë gjë, si p.sh. të kërkosh nga ai të ta sjellë ndonjë send të caktuar.

Argumenti për shpresën është thënia e Allahut:

﴿فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا﴾

﴿Kështu, kush shpreson takimin me Zotin e vet, le të bëjë vepra të mira dhe të mos i shoqërojë askënd në adhurim Zotit të vet!﴾¹

¹ Sureja el-kehf, 110.

Frika

الخوف

< Shqip – Albanian – ألباني >

Abdullah Ahmed El-Huvejl

عبد الله بن أحمد الحويل

Përktheu: Jusuf Kastrati

ترجمة: يوسف كاستراتي

FRIKA (EL-ĤAUF)

Përkufizimi:

Fjala arabe *ḥauf* (خوف) në shqip domethënë *frikë*. *Frika* është një ndjenjë shqetësimi që na ndodh kur mendojmë se do të na godasë ndonjë e keqe, fatkeqësi a dëm.

Llojet e frikës:

1. Shirk i madh (شرك أكبر):

Kjo është frika e fshehtë, e cila në arabisht quhet *ḥauf'us-sirr* (خوف السر): Kjo është kur njeriu frikësohet nga dikush tjetër pos Allahut për gjërat që nuk mund t'i bëjë askush pos Allahut.

Argument për këtë është thënia e Allahut:

﴿فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ﴾

﴿Ju mos iu frikësoni atyre, por frikësohuni prej Meje, nëse jeni besimtarë!﴾¹

2. Haram, e ndaluar (محرم):

Kjo është frika që ndikon në lënien e ndonjë detyre ndaj Allahut a në bërjen e ndonjë mëkati.

Argument për këtë është thënia e Allahut:

﴿فَلَا تَخْشَوْا النَّاسَ وَآخِشُوا﴾

﴿Prandaj, mos kini frikë nga njerëzit, por kini frikë vetëm prej Meje!﴾²

3. E lejuar (جائز):

Kjo është frika e natyrshme, siç është frika nga luani, nga armiku, nga sundimtari zullumqar, e kështu me radhë.

¹ Sureja al-‘imran, 175.

² Sureja el-maide, 44.

Argument për këtë është thënia e Allahut:

﴿ فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ ﴾

﴿Taksa (Musai) ecte në mëngjes i frikësuar në qytet, duke pritur se ç'do të ndodhte...﴾³

4. Ibadet (عبادة):

Kjo është frika vetëm nga Allahu, i Cili nuk ka ortak.

Argument për këtë është thënia e Allahut:

﴿ وَلِمَن حَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتُ ۖ ﴿٤٦﴾ ﴾

﴿Për ata që i frikësohen paraqitjes para Zotit të vet, do të ketë dy kopshte!﴾⁴

Llojet e frikës nga Allahu:

1. Frikë e lavdëruar:

Kjo është frika që të pengon t'i bësh mëkat Allahut; të shtyn t'i kryesh detyrat ndaj Allahut dhe t'i lësh gjërat që i ka ndaluar Ai.

2. Frikë e përbuzur:

Kjo është frika që e çon robin në humbjen e shpresave nga mëshira e Allahut.

³ Sureja el-kasas, 18.

⁴ Sureja er-Rrahman, 46.

Dashuria dhe llojet e saj

أقسام المحبة

< Shqip – Albanian – ألباني >

Abdullah Ahmed El-Huvejl

عبد الله بن أحمد الحويل

Përktheu: Jusuf Kastrati

ترجمة: يوسف كاستراتي

DASHURIA DHE LLOJET E SAJ

Dashuria (në arabisht: المحبة) ndahet në katër lloje:

1. Ibadet (عبادة):

Kjo është dashuria ndaj Allahut dhe ndaj çdo gjëje që e do Allahu.

Argument për këtë është thënia e Allahut:

﴿وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ﴾

﴿Por ata që besojnë, e duan shumë më tepër Allahun.﴾¹

2. Shirk (شرك):

Kjo është dashuria ndaj dikujt tjetër pos Allahut, duke iu përlurur dhe duke e madhëruar. Ky lloj i dashurisë, pra dashuria e shoqëruar me përlulje dhe madhërim, duhet t'i kushtohet vetëm Allahut.

Argument për këtë është thënia e Allahut:

﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ﴾

﴿E megjithatë, disa njerëz zgjedhin (për të adhuruar) në vend të Allahut (zota) të tjerë, (duke i konsideruar) si të barabartë me Atë dhe duke i dashur siç duhet Allahu.﴾²

3. Mëkat (معصية):

Kjo është dashuria ndaj mëkateve, bidateve dhe gjërave të ndaluara.

Argument për këtë është thënia e Allahut:

﴿إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَن تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ ءَامَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾

¹ Sureja el-bekare, 165.

² Sureja el-bekare, 165.

﴿Ata që duan të përhapen shpifjet e turpshme (ose imoraliteti) ndër besimtarët, i pret një dënim i dhembshëm në këtë botë dhe në tjetrën; Allahu i di të gjitha e ju nuk i dini.﴾³

4. Dashuri e natyrshme (محبة طبيعية):

Kjo është dashuria ndaj fëmijëve, familjes, vetvetes e kështu me radhë. Kjo dashuri është e lejuar.

Argument për këtë është thënia e Allahut:

﴿زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ۚ ذَٰلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۗ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَبَٰثِ ﴿١٤﴾﴾

﴿Njerëzve u është hijeshuar dashuria për gjërat e dëshiruara: për gratë, fëmijët, arin dhe argjendin e grumbulluar, kuajt e bukur, bagëtitë dhe arat e lëruara. Këto janë kënaqësitë e kësaj jete, por shumë më i mirë është kthimi tek Allahu.﴾⁴

³ Sureja en-nurë, 19.

⁴ Sureja al-‘imran, 14.

Ibadeti (adhurimi)

العبادة

< Shqip – Albanian – ألباني >

Abdullah Ahmed El-Huvejl

عبد الله بن أحمد الحويل

Përktheu: Jusuf Kastrati

ترجمة: يوسف كاستراتي

IBADETI (ADHURIMI)

Përkufizimi:

Fjala *ibadet* (عبادة) gjuhësisht domethënë *përrulje* dhe *nënshtim*.

Ndërsa në terminologjinë fetare fjala *ibadet* ka kuptimin: Emër i përgjithshëm për çdo gjë që e do Allahu, qofshin ato fjalë a vepra, të dukshme ose të padukshme.

Shkaku i emërimit të detyrave fetare kundruall robërve ibadete:

Ngase ata u përmbahen këtyre detyrave dhe i kryejnë ato duke qenë të përrulur dhe të nënshtuar kundrejt Allahut.

Shtyllat e ibadetit:

1. Dashuria (محبة).
2. Frika (خوف).
3. Shpresa (رجاء).

Kushtet e vlefshmërisë dhe pranimi të ibadeteve:

1. Ihlas (çiltëria):

Argument për këtë është thënia e Allahut:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ﴾

﴿E megjithatë, ata qenë urdhëruar vetëm që të adhuronin Allahun me përkushtim të sinqertë, duke qenë në fenë e pastër (të Ibrahimit).﴾¹

2. Pasimi i pejgamberit Muhamed ﷺ:

Argument për këtë është thënia e të dërguarit të Allahut, Muhamedit ﷺ: “Kushdo që shpik në çështjen tonë (fenë tonë) diçka që nuk është prej saj, ajo gjë është e refuzuar.”²

¹ Sureja el-bejjine, 5.

² Muttefekun alejhi.

Ibadeti është dy llojesh:

1. Ibadet natyror (عبادة كونية).
2. Ibadet sheriatik (عبادة شرعية).

Ibadeti natyror:

Përkufizimi: Ibadeti natyror është nënshtrimi ndaj ligjeve që i ka bërë Allahu në natyrë. Ky lloj ibadeti i përfshin të gjitha krijesat, qofshin besimtarë a jobesimtarë, të devotshëm a gjynahqarë.

Argument për këtë është thënia e Allahut:

﴿إِنَّ كُلَّ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتَى الرَّحْمَنِ عَبْدًا﴾

«S'ka krijesë që gjendet në qiej dhe në Tokë e që të mos vijë si rob para të Gjithëmëshirshmit.»³

Ibadeti sheriatik:

Përkufizimi: Ibadeti sheriatik është nënshtrimi ndaj urdhrave fetarë të Allahut.

Ky lloj ibadeti është i veçantë për atë që i bindet Allahut dhe pason atë me të cilën kanë ardhur të dërguarit.

Argument për këtë është thënia e Allahut:

﴿وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا﴾

«Robërit e të Gjithëmëshirshmit janë ata që ecin thjesht nëpër Tokë.»⁴

RREGULL E RËNDËSISHME PËR NJËSHMËRINË E IBADETIT**Rregulla:**

“Çdo vepër që është ibadet, nëse i kushtohet Allahut është Teuhid, ndërsa nëse i kushtohet dikujt tjetër pos Allahut është shirk.”

Argument për këtë rregull i kemi thëniet e Allahut:

﴿وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا﴾

³ Sureja Merjem, 93.

⁴ Sureja el-Furkan, 63.

﴿Adhuroni Allahun dhe mos i shoqëroni Atij asgjë (në adhurim).﴾⁵

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ﴾

﴿Zoti yt ka urdhëruar, që të mos adhuroni askënd tjetër përveç Atij.﴾⁶

﴿قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبِّيَ عَلَيْكُمْ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا﴾

﴿Thuaju: “Ejani t’ju lexoj çfarë ju ka urdhëruar Allahu: që të mos i shoqëroni Atij asgjë (në adhurim);﴾⁷

Shembuj:

Duaja është ibadet,	→	nëse i kushtohet dikujt tjetër përveç Allahut është shirk.
Frika është ibadet,	→	nëse i kushtohet dikujt tjetër përveç Allahut është shirk.
Zotimi është ibadet,	→	nëse i kushtohet dikujt tjetër përveç Allahut është shirk.
Therja e kurbanit është ibadet,	→	nëse i kushtohet dikujt tjetër përveç Allahut është shirk.

⁵ Suretu en-nisa, 36.

⁶ Sureja el-isra, 23.

⁷ Sureja el-en’am, 151.

Ihsani (bamirësia)

الإحسان

< Shqip – Albanian – ألباني >

Abdullah Ahmed El-Huvejl

عبد الله بن أحمد الحويل

Përktheu: Jusuf Kastrati

ترجمة: يوسف كاستراتي

Ihsani (bamiirësia)

Përkufizimi:

Fjala *ihsan* (الإحسان) gjuhësisht është e kundërta e fjalës keqbërësi.

Ndërsa, në terminologjinë fetare fjala *ihsan* domethënë: “Të kesh parasysh mbikëqyrjen e Allahut në vetmi dhe në publik”.

Shtyllat e ihsanit:

Ihsani ka vetëm një shtyllë. Ajo është: “Ta adhurosh Allahun sikur po e sheh, ngaqë edhe pse ti nuk e sheh Atë, Ai të sheh ty.”

Llojet e ihsanit:

Ihsani (mirësia) ndahet në dy lloje:

1. Mirësi ndaj krijesave, e cila shfaqet në katër gjëra:

a. Në pasuri. b. Në privilegj. c. Në dituri. d. Në trup.

2. Mirësi në adhurimin e Allahut, e cila ka dy shkallë:

E para: Shkalla e shikimit “ta adhurosh Allahun sikur po e sheh”. Kjo është shkalla më e lartë.

E dyta: Shkalla e vëzhgimit dhe mbikëqyrjes “nëse ti nuk e sheh Atë, Ai të sheh ty”.

Argument për ihsanin është thënia e Allahut:

﴿إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ﴾ (128)

﴿Vërtet, Allahu është me ata që e kanë frikë dhe që janë punëmirë.﴾¹

2. Argument nga suneti kemi përgjigjen e Pejgamberit ﷺ kur e pyeti Xhibrili عليه السلام për ihsanin: “Ihsani është ta adhurosh Allahun sikur po e sheh, ngaqë edhe pse ti nuk e sheh Atë, Ai të sheh ty.”²

¹ Sureja en-nahël, 128.

² Muslimi.

LIDHJA NDËRMJET ISLAMIT, IMANIT DHE IHSANIT

Së pari: Kur përmenden këto tri çështje së bashku, atëherë ato kanë kuptime të veçanta:

a. Me fjalën *islam*, në këtë rast, kemi për qëllim:

Veprat e dukshme.

b. Me fjalën *iman* kemi për qëllim:

Çështjet e padukshme.

c. Me fjalën *ihsan* kemi për qëllim:

Shkallën më të lartë të fesë.

Së dyti: Kur përmenden këto tri çështje veçmas:

a. Kur përmendet veçmas islami hyn në të edhe imani.

b. Kur përmendet veçmas imani hyn në të edhe islami.

c. Kur përmendet veçmas ihsani hyjnë në të edhe islami dhe imani.

